

AKRAN ZORBALIĞI VE SİBER ZORBALIK

ÖĞRETMEN SUNUMU

YILDIRIM BELEDİYESİ İMAM HATİP ORTAOKULU
OKUL REHBERLİK SERVİSİ

TANIM

Okullarda sıklıkla karşılaştığımız akran zorbalığı ‘bir veya birkaç öğrencinin bir başka öğrenciye karşı yaptığı saldırgan davranışlar’ olarak tanımlanmaktadır.

- Olweus’a (1993) göre akran zorbalığının 3 temel özelliği vardır:

1

Bilinçli ve kasıtlı olarak karşı tarafı **incitmeye ve zarar vermeye** yönelik olması

2

Tekrarlayıcı ve sürekli olması

3

Güç dengesizliği olması (zorbalık yapan öğrencinin fiziksel, zihinsel veya yaş olarak daha büyük olması)

AKRAN ZORBALIĞI HAKKINDA

Y	Bizim okulumuzda zorbalık yoktur.	D	Zorbalık her okul türünde ve kademesinde görülebilir.
Y	Zorbalığa maruz kalan çocuk bu olayı ailesine veya öğretmenine anlatır.	D	Çocuklar çoğunlukla utandıkları veya üzüldükleri için bu olayı kimse ile paylaşmaz.
Y	Bazı çocuklar adeta zorbalığı davet eder/hak eder. Zorbalığa uğramak o çocuğun suçudur.	D	Hiçbir çocuk zorbalığa maruz kalmayı hak etmez. Bu asla onun suçu değildir
Y	Çocuklar zorbalıkla kendi başına baş edebilir.	D	Çocukların zorbalıkla baş etmesi için yetişkinlerin desteğine ihtiyaçları vardır

Akran zorbalığı Dünya’da ve Türkiye’deki okullarda (özel, devlet, gündüzlü, yatılı fark etmeksizin) ve her okul kademesinde sıklıkla görülen bir problemdir.

- Araştırmalara göre, akran zorbalığı olayları **ortaokul düzeyinde**
 - Dünyadaki farklı ülkelerde **%6** ile **%54** arasında
 - Ülkemizde ise **%8** ile **%51** arasında görülmektedir.

ZORBALIK TURLERİ

FİZİKSEL ZORBALIK

- Tekme atmak
- Tokat atmak
- Çelme takmak • Vurmak
- İtmek
- Tükürmek
- Saçını çekmek, kesmek

SÖZEL ZORBALIK

- İsim/lakap takmak (dombili, ezik, mankafa)
- Hakaret etmek
- Küfürlü konuşmak
- Alay etmek, dalga geçmek
- Küçük düşürücü sözler söylemek

SOSYAL ZORBALIK

- Görmezden gelmek
- Küsmek
- Kiskandırmak
- Taklit etmek
- Kıs kıs gülmek
- Tehdit etmek
- Okul dışı aktivitelere dahil etmemek

SİBER ZORBALIK

- Kişiden habersiz onun bilgilerini kullanarak hesap açmak
- Sosyal medya aracılığıyla uygunsuz içerik paylaşmak
- Sosyal medyada kötü yorumlar yazmak ve hakaret etmek
- Sosyal medya hesaplarından dışlamak
- İzinsiz olarak fotoğrafını/videosunu paylaşmak

AKRAN ZORBALIĞINDA ROLLER

1

ZORBALIK
YAPANLAR

2

ZORBALIĞA MARUZ
KALANLAR

3

ZORBALIK YAPAN VE
ZORBALIĞA MARUZ
KALANLAR

4

İZLEYİCİLER

GÖRÜLDÜĞÜ YERLER

- Sınıf *
- Koridor *
- Tuvalet
- Okul bahçesi *
- Oyun sahası (basketbol, futbol) *
- Kantin
- Yemekhane *
- Spor salonu ve soyunma odası
- Atölye ve laboratuvar
- Yangın merdiveni
- Okul servisi veya okul yolu
- Yatakhane ve banyo (yatılı okullarda)

AKRAN ZORBALIĞI İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Araştırmalar, akran zorbalığının çocukların bireysel özelliklerinden kaynaklanan tek yönlü bir problem değil **aile, okul atmosferi, öğretmen tutumu, arkadaş ilişkileri ve içinde yaşanılan kültürün** de rol oynadığı çok boyutlu bir problem olduğunu göstermektedir.

AKRAN ZORBALIĞINI ÖNLEYİCİ OKUL YAKLAŞIMI

- Akran zorbalığı konusunda **bütüncül bir okul yaklaşımı** geliştirilmeli.
 - Akran zorbalığı konusunda öğretmenlere ve okuldaki tüm çalışanlara yönelik **açık, net ve tutarlı** bilgiler verilmeli ve destek sağlanmalı.
 - Akran zorbalığının tanımı herkes için aynı olmalı.
 - Akran zorbalığı hakkında kesin kural ve politikalar geliştirilmeli.
 - Okulda '**Akran Zorbalığını Önleme Komisyonu**' kurulmalıdır.
 - Okulda ve okul çevresinde zorbalık olaylarının en sık görüldüğü yerlerde güvenlik için ek önlemler alınmalı.
- Ebeveynlere akran zorbalığı konusunda **bilgilendirme seminerleri** düzenlenmeli ve onların müdahale sürecine katılması sağlanmalı.

ÖĞRETMENLER NELER YAPABİLİR?

- Öğrencilerinize akran zorbalığı hakkında bilgi verin.
- Olumlu rol model olun, zorbalık olaylarına hemen müdahale edin.
- Öğrencilerle yakın ve sıcak ilişkiler kurun.
- Olumlu bir sınıf ortamı yaratın.
- Öğrencilerinize destek olun.
- Aileler ile mutlaka işbirliği halinde olun.
- Zorbalık olaylarına karışan öğrencileri psikolojik danışmana yönlendirin.